

22.3.2012

MML/06/07/2012

Keskushallinto

Valtiovarainministeriö

valtiovarainministerio@vm.fi
anne.kauhanen-simanainen@vm.fi

Lausuntopyyntö VM 125:02/2007

Lausunto "Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt" loppuraportista

Maanmittauslaitos esittää pyydettyä lausuntona "Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt" loppuraportista seuraavat näkökohdat.

Raportin tulokset ovat kiteytetty kahteen periaatteeseen:

Periaate 1

Julkisen hallinnon viranomaisten välisestä tiedon sähköisestä vakiomuotoisesta luovutuksesta viranomaistarkoituksiin ei peritä maksuja. Tietojen luovutuksessa otetaan huomioon luovutus- ja muut rajoitukset.

Periaate 2

Julkisen hallinnon viranomaisten sähköisessä muodossa olevat tiedot ovat mahdollisimman laajasti kansalaisten, yritysten, tutkimuksen, koulutuksen ja koko yhteiskunnan saatavilla tietoja koskevat luovutus- ja muut rajoitukset huomioon ottaen. Tiedot luovutetaan ensisijaisesti maksutta tai irrotuskustannuksilla. Tietoluovutuksesta veloitetaan enintään PSI-direktiivin mukaisesti.

Maanmittauslaitoksen keskeisenä visiossa määriteltynä tavoitteena on, että sen tietovarastot ovat laajassa ja kasvavassa käytössä yhteiskunnassa. Tietojen osittainen tai täydellinen maksuttomuus tukee tietojen käytettävyyden ja käytön laajuuden tavoitetta yhteiskunnassa.

Loppuraportissa on ainoastaan lyhyesti käsitelty tietojen luovuttamista ja hyödyntämistä koskevaa lainsäädäntöä. Lainsäädännöllä on varsinkin perusrekisterien osalta huomattava vaikutus tietojen luovutuksiin.

Loppuraportin ehdotukset eivät ota huomioon sitä, että rajapintapohjaisessa tietojen käytössä synnytetään kokonaan uudenlaiset tietojen jakeluprosessit ja niitä hyödyntävät sovellukset. Tietojen käyttövolyymit kasvavat ja viranomaisilta vaaditaan tosiasiaa uudenlaisia rajapintoihin perustuvia palveluja tietojen tarjoamiseksi tehokkaasti. Näiden palvelujen ylläpidosta

Keskushallinto

saattaa muodostua merkittävä uusi tehtävä nykyisille tietotuotantoon keskitetyille viranomaisille.

Uudet tehtävät ja kasvava palvelujen kysyntä ja niihin liittyvä rajapintapalvelujen määrittely ja toteutus edellyttää investointeja. Nykymallissa tietopalvelujärjestelmien kehittämistä rahoitetaan myös tietoluovutusmaksuilla, jotka uudessa mallissa jäävät pois. Myös metatietojen lisääminen tietoaaineistoihin on alkuinvestointi ja aiheuttaa jatkuvia ylläpitokustannuksia. Tietojen käytön laajeneminen lisää neuvonnan työmäärää rekisterinpitäjillä. Tietopalvelujen tuotantokustannukset budjetoidaan tuottajille, jos käyttäjiltä ei enää veloiteta tietoluovutuksista.

Hallinnointi- ja laskutustyön väheneminen alentaa toisaalta hieman kustannuksia.

Viranomaisten väliselle vakiomuotoiselle maksuttomalle luovutukselle tulisi myös määritellä jonkinlainen palvelulupaus, jonka sisällä luovutuksen on oltava maksuton. Jos vastaanottava osapuoli tarvitsee korkeampaa palvelukykyä/käytettävyyttä/palveluaikaa, niin veloittaminen palvelusta aiheutuvista kustannuksista tulisi olla mahdollista.

Liitteen 8 avoimen datan lisensiointimalli sulkee ulkopuolelle kategorisesti kaikki palvelulupaukset mm. aineiston saatavilla olon jatkuvuudesta ja jopa ennakkoilmoitukset jakelun lopettamisesta. Lisäärvopalvelujen tuottajille jonkinlainen lupaus palvelun jatkuvuudesta on usein kynnys jatkohyödyntämiselle. Tietoluovutuksen periaatteissa voitaisiin ainakin suosittaa ennakkoilmoitusmenettelyä muutos-, keskeytys- ja lopettamistilanteissa.

Raportissa keskitytään voimakkaasti perusrekisteriaineistoihin. Näiden aineistojen hyödyntämistä rajaa maksullisuuttakin enemmän mm. henkilötietojen käsittelyyn liittyvät säädökset. Raportissa esitetään, että maksuttomuuteen siirtyminen aloitettaisiin perusrekisteriaineistoista. Tosiasiassa viranomaisilla on merkittävät määrät tietoaaineistoja, joihin ei kohdistu mitään hallinnollisia tai juridisia käyttörajoitteita. Näiden aineistojen jakelu julkisen hallinnon avoimen datan lisenssiin alaisina olisi perusteltua aloittaa ensimmäisinä.

Edellä oleviin näkökulmiin on löydettävä vastaus nopeasti, sillä parhaillaan on menossa vuoden 2013 talousarvion suunnittelu. Tietojen maksuttomuus tulee kompensoida täysimääräisesti palvelujen toimintaedellytysten ja tietojen laadun turvaamiseksi.

Tietopalvelutulojen kompensoinnin lisäksi MML:n osalta raportin tavoitteiden saavuttamisen edellyttämät investoinnit ovat 1,5-2,5 milj. € ja käyttökustannusten lisäys 0,3-0,5 milj. €/v.

MAANMITTAUSLAITOS

Lausunto

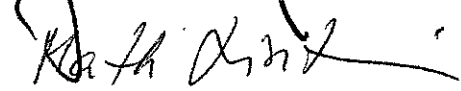
3 (3)

22.3.2012

MML/06/07/2012

Keskushallinto

Pääjohtaja

Jarmo Ratia

Matti Lisitsin

Tietohallintojohtaja

TIEDOKSI

Pääjohtaja
Ylijohtaja
Maanmittausneuvokset
Olli Jokinen
Valtakunnalliset palveluyksiköt
Maa- ja metsätalousministeriö